

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Egyesüljünk!

Mi a társadalom?

Az egyed alapítja a családot; a családok összetartozósága, tömörülése, szükségleteiben, vágyaiban, törekvéseiben, küzdelmeiben egymásra való utalása, támaszkodása, képezi a társadalmat, melynek egyetlen helyes és igazi célja az, hogy úgy az egyes embernek, mint a családnak is, különféle ferdeségeit, hiányait, hibáit, bűneit és nyomorát megszüntesse, orvosolja és megadással elviselhetővé tegye; hogy úgy az egyes embernek, családnak, társadalomnak és ezek útján magának az államnak is az életét, helyzetét és sorsát megjavítsa, megnemesítse.

A társadalom tehát egy szorosán összefűzött lánchoz hasonlít, melynek egyes kapcsait az egyén, a család képezi, míg teljes egészében állammá alakul; mert valamint a család erkölcsi kötelékekkel egymáshoz kapcsolt egyénekből, úgy a társadalom családokból, az állam pedig egymásra utalt társadalmakból áll.

A egyesek jólléte a családok jóllétét, a családok jólléte a társadalom jóllétét, a társadalom jólléte pedig magának az államnak jóllétét, boldogulását és ezáltal függetlenségét és tekintélyét is biztosítja. Egészséges és minden természeti behatásokkal, elemi és erkölcsi csapásokkal szemben biztosan megküzdő társadalmat csak úgy és akkor lehet alakítani, ha a társadalom megteremtésére, az egyén a családban bizonyos erkölcsi alapot nevelt; mikor az egyén — a fajfentartás ösztönén kívül, — határozott erkölcsi irányt visz a család megalapításába; mikor a család minden hajtását olyan irányban neveli, hogy beleoltsa azt a nemes eszmét, azt a határozott tudatot, hogy embertársaival szemben a krisztusi tanok legelsőbbje: az általános emberszeretet legyen életútjának és létének általános uralkodó vonása és érzelme. A szülő a gyermekre, a gyermek a szülő és testvérré, testvér a rokonra, — rokon a barátra terjessze ki szeretetének melegét és ez a családi láng, terjedjen családról családra, hogy fényével és hevével majdan a társadalommá erősödött családokat, államalkotó hatalmas oszlopokká nevelje. A társadalom tehát, —

az emberiség nagy családját egyesítve — állammá alakul, mely viszhatásában aztán a tapasztalatok gazdagságával megerősödvé a társadalmat, a családot és az egyént van hivatva nagy alkotásaival boldogítani.

A társadalom fejlesztését, erősítését és kiépítését a családnál kell kezdeni; a gyermekekénél, a kiknek érintetlen tiszta lelkülete olyan mint a viasz, mely a behatásoknak ellentállni képtelen, de idomítható a saját legjobb akaratunk szerint; a társadalom gyógyítását a legifjabb generációnál kell kezdeni, megértetve vele, hogy milyen alkotó részét képezi az egyén a társadalomnak és az államnak. Ezt a fokozatos fejlődésre alapított nagy, de eredményében hálás munkát már a gyermek nevelésnél kell kezdeni; a gyermek lelkére, szívére, kedélyvilágára gondos ellenőrzést kell gyakorolni és megtanítani, hogy játszópajtása ha kunyhóban, vagy fényes selyemágyban született is, egyenlő vele, — egyenlő tulajdonokkal, hajlamokkal, jogokkal és kötelességekkel bír és hogy gyermek és gyermek, ember és ember között nincs különbség, valameddig a társadalmi rend ellen vétséget el nem követ, oly vétséget mely emberi méltóságát megalázza és ezzel okot szolgáltat a társadalom megvető, sujtó és elkülönítő ítéletére. Ha a véletlen folytán jó módon született és minden kényelemben növekedő gyermek, már a családi tüzhelynél és az iskola falai között is megtanulja, hogy a vele egyutat járó iskolát látogató, foszlányosabb ruhába öltözött kis társa egészen egyenlő vele, ha ezt a tanítók fogékony lelkecskéjébe nevelik, ha otthon is megtudják és megakarják vele értetni, hogy annak a szűkölködő kis társának milyen rosszul esik, ha a másik érezteti vele születése előkelőségét, anyagi helyzete előnyét, akkor belopózik szívébe az emberszeretet gyökeret ver, kicsírázik és egy egész életen át társadalomalkotó, nemes gyümölcsöt érlelő terebélyes fává növekedik. A családban és az iskolában kell kezdődnie, annak a nagy államalkotó szociális munkának, mely az egyén egyenlő értékét és érvényesülését a társadalomban, a társadalom és állam javára biztosítja.

A társadalom fertőző betegsége és nagy bűne, embertár-

saink kicsinylésében, saját egyéniségünk tulbecsülésében, fitogtatásában, elkülönítő törekvésekben rejlik; pedig az élet minden fázisában meggyőződhetünk és azt hiszem ez bizonyításra sem szorul, hogy a megélhetés nehéz harcában, szigoruan — minden szükségleteinkben — egymásra vagyunk utalva. Izoláltan, elkülönítve, a társadalom egy osztálya sem találja meg szükségletének, megélhetésének feltételeit és épen ezért osztályokra, kasztokra, klikkekre osztani, nemcsak a társadalom, de önmagunk ellen is elkövetett nagy hiba, — nagy bűn.

A társadalmi félszagségek elosztatására, — a szakadékok, mélységes áthidalására, a különböző osztályok egyesítésére, tömörülésére kellene városunkban is, minden józan erkölcsi alapra helyezkedő polgárnak törekedni. Csak a kezdet látszik nehéznek; ha megindul az akció, akkor utjában mint a lawina ellenállhatatlan gyorsasággal terjed és növekszik és észrevétlenül beáll a kívánt áldásos eredmény; azt a példa is könnyen igazolhatja. Most például városunkban, az egyének hamis és tulzott ambíciója áll leginkább a társadalom tömörülésének útjában; az egyéni hiuság, a feltűnési viselkedés, a saját egyéniségének előtérbe toléása, akaratának minden áron való érvényre emelése, sok szép és nemes eszmét fojtott már el csirájában, mert inkább feláldozzuk a másokban fogamzott legszebb eszme diadalát is, semhogy másnak engedjük át az ebből ráháruló dicsőséget; szóval képtelenek vagyunk egyéniségünket a közjó szolgálatában, a közös érdeknek alárendelni. Így forgácsolódnak szét az erők, a helyett, hogy egymást támogatva, intenzív akcióra képesek lennének.

Nézzük meg, a közelebb lefolyt műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat; miben rejlett nagy anyagi és erkölcsi sikerének elvitázhatatlan szép eredménye? A társadalom lelkes tömörülésében; abban a páratlan és minden dicsőretre méltó előzenységben, mellyel egyrészt a Szent-Antal és a Protestáns egyet elnökségei az ugyanazon napra hirdetett jótékony estélyeit más napokra halasztotta, másrészt pedig az egész társadalmat egy cél felé összpontosította és egybe olvasztotta a legelőkelőbb köröket, a kereskedelem, ipar és néposztály tömegével; ez növelte

az anyagi és erkölcsi sikert egyaránt; ez legyen a jövő irányadója és ebből vonják le a kétékedők azt a tanuságot, hogy szétforgácsolt, szétválasztott társadalommal sem jótékony, sem közhasznu, közérdekű ügyeket győzelemre és eredményre vezetni nem lehet.

Ma nekem, — holnap neked!

Ne zárkózzunk, ne tartózkodjunk, ne szakadjunk el egymástól! A születés, az ész és tudomány arisztokratái, keressék az utat, az érintkezést, az összetartozandóság meleg kötelékét a kereskedelem, ipar, nép és polgári osztály előkelőségeivel és kölcsönösen egymásra hatva, egymást támogatva, áldásos és nagy eredményeket érünk el nemcsak társadalmi, de állami életünkben is. Omoljon le a válaszfal, mely embert az embertől, polgárt a polgártól eddig elválasztotta, — emeljük fel az alsóbb rétegeket tudásunkhoz, ne zárkózzunk el előlük, mikor bizalommal, szeretettel közelednek felénk; a mi polgártársaink, a mi népünk érettségének, tisztességtudásának és kimondhatjuk bátran intelligenciájának is egyik legfényesebb bizonyítékát nyújtotta a vasárnapi napon, midőn nemcsak a művészet iránt való határozott szép érzékének, de társadalmi tisztességének is elvitázhatlan jelét adta, midőn egy olyan impozáns estélyt rendezett, melyen társadalmunk előkelősége is, nemcsak otthonosan, de a mint észlelhetjük, jól és kedélyesen érezte magát. És ha ez a példa követőkre talál, — ha minden jótékony, közérdekű és közhasznu ügy támogatására, az egész társadalom egyöntetűen részvételre sorakozik, bizonyosak vagyunk benne, hogy sok olyan szép és megvalósulásra váró eszme jut majd diadalra, melyet eddig épen a társadalom szétzüllése, betegsége, hibája és bűne nem engedett érvényre emelkedni.

Vasárnap.

Ne keressük, ne kutassuk, kié volt az eszme, kié volt az érdem, kit illet az elismerés a mult vasárnapon tartott, fényes anyagi és erkölcsi sikerű estéért, de örvendjünk mindannyian, mert a siker elérésére, a jótékony cél szolgálatára úgy a rendezőség, mint a nagy közönség, úgy a közreműködők, mint a nézők egyaránt szövetkeztek és ennek eredményeként, bírálói és referensi tisztünkben csakis az elismerés meleg szavaiban adhatunk kifejezést.

Zsufolt ház, kitünő műkedvelői elő-

adás, erkölcsi alapon álló szép és a való életből merített darab, előadás után általános széles jókedv, kedélyesen társalgó asztaltársaságok, a különböző társadalmi osztályok önkéntelen történt tömörülése, — ezek voltak az est jellemző vonásai. És a midőn ezt örömmel, jóleső érzéssel konstatáljuk, csak az az üröm vegyül a meglegedés poharába: miért nem volt ez már így a múltban és miért ne lehetne, miért ne maradna ez így a jövőben? Olyan egyszerű, olyan könnyű volna nálunk minden jótékony, minden közhasznú és közérdekű intézménynek egyenlően sikert biztosítani, ha az erők és tényezők tömörülnének és karöltve egy cél felé irányítanák a társadalom figyelmét, és nem támadna soha irigység, vetélkedés, egyéni hiúság a szép és a jó érvényesülésének az útjába.

E rövid elmélkedés után bátran átengedhetjük magunkat az események egyszerű leírásának, mert éppen az általános elismert és városzerte örömmel fogadott siker, felment bennünket a sablonos udvariasságtól, no meg talán attól a vádtól is, mintha tollunkat az elfogultság, vagy a műkedvelőkkel szemben kötelező dicséret vezérelné.

Az estély eszméje tőlünk és nálunk fogamzott meg; városunkban csak nemrég alakult meg a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyuletének 138-ik fiókpénztára, melynek áldásos célját mi ismertettük, mi ajánlottuk a legmelegebben polgártársainknak, minek eredményeként az egyletnek alig három hónapi fennállása alatt máris több, mint száz tagja van; ennek a fiatal egyletnek támadt az az eszméje, hogy eddig szegényes pénztára gyarapítására, — mely első sorban a munkára képtelen tagoknak jogait akként véli biztosítani, ha egy segélyalapot teremtet oly célból, hogy a tagok ideiglenes munkaképtelensége esetén a tagdíjakat és heti befizetéseket lehetővé tegye és így egyleti jogait biztosítsa, valamint az esetleg elhalálozott tagok özvegyeit és árváit támogatja; rövid tervezgetések után egy táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadás megtartása határozottat el, mely első alakjában csak azért támasztott kételyeket, mert az ilyen előadások nemcsak nagy költségeket rónak a rendezőkre, de őszintén szólva, már a múltból sem bírták úgy a nagy közönség bizalmát, hogy erre némi siker kilátásában támaszkodni lehetett volna; másrészt meg eddig éppen a különféle egyéni hiúságok számbavétele nélkül alig lehetett olyan műkedvelői erőket csoportosítani, akikkel a közönség igényeit kielégítő előadást lehetett volna tartani; azonban minél nehezebbnek látszott a kivétel, annál jobban lelkesedett a választmány és a rendezőség az eszméért, mely végre hosszú fáradozás után megteremtette gyümölcseit és összehozta a néhány lelkes fiatal lányból és ifjúból, — segítségül hívva néhány régi kipróbált erőt, — az az ambíciózus kis műkedvelői csoport, mely a vasárnapi előadás olyan nem várt fényes sikerre vezetett.

A darabról magáról — nagyon közel fekvő okoknál fogva — kritikát mi nem mondhatunk, mert jóakaróink könnyen ránk foghatnak, hogy: „minden cigány a maga lovát dicséri”; mint krónikások egyszerűen megjegyezhetjük, hogy a mintegy ezer emberből álló közönség óriási tetszéssel fogadta, nagy figyelemmel hallgatta, állandó derült hangulattal kísérte a humoros részeit és nagy és mély megilletődéssel szemlélte a nagy drámai jeleneteket, melyek után a szerzőt többszörösen szólították a lámpák elé. A közreműködőkről, mint műkedvelőkről nagy általánosságban csak azt jegyezhetjük fel, hogy egy jól fegyverezett vidéki szintársulat sikeresebb előadásának színvonalára tudtak felemelkedni, úgy hogy előadásuk összhangját a legkisebb hiba se zavarta meg, amiben kétségtelenül

nül a szakavatott rendezőnek is nagy része volt. Legelől vezetett a kedves és kecses Bartos Teréz, a ki határozott színészi hivatottságának adta ugy éneken, mint játékokban tanujelét és nyílt színen is gyakran kapott jól megérdemelt hatalmas tapsokat; de igaztalanok lennénk ha az elismerésből nem egyformán adoznánk Hodor Margitnak, Mayer Margitnak, Trattner Ilonának és Csizsár Erzsinek is, akik egyenként és egyenlő lelkesedéssel és kiváló alakításukkal feleltek meg nehéz szerepüknek; a férfiak közül Mészáros Zoltán, Szántó Ferenc, Novák János, ifj. Szemerjai Károly, Lányi Andor, Nagy Gusztáv és Varga Zoltán szolgáltak rá a nagy tapsokra, melyekben a közönség részesítette őket; külön elismeréssel és dicsérettel tartozunk Szakács Miklósnak, a ki Gábor nagy és nehéz szerepét az előadás előtt két nappal vette át és mégis közmelegedéssel játszott a végig. Az aratókarban részt vevő hölgyek és ifjak is, jó kedvvel, lelkesen énekeltek. — Az előadás láthatatlan jó szelleme, a minden jótékony célnál szívesen működő Fischer bácsi volt, ki ezuttal is, nagy önmegtartóztatással a sugó szerepére kárhoztatta magát; pedig helyzetét most az is nehezítette, hogy ez a derék műkedvelő csoport ezt a nagy drámai művet tizenkét nap alatt tanulta be. — A közönség zsufolásig megtöltötte a termet és örömmel konstatáljuk, hogy ezuttal társadalmunk előkelősége is kivette részét a mulatásból, mely a kora hajnali órákig fesztelen jó kedvvel folyt le. Az előadás, a választmány büszke lehet ez elvitázzhatlan szép erkölcsi és anyagi sikerre, melyből ki kell juttatnunk Blajer és Novák uraknak a külön elismerést, a miért az előadás érdekében olyan önzetlentül fáradoztak. Azzal fejezzük be tudósításunkat, hogy adjon Isten városunk minden jótékony intézményének ehhez hasonló szép sikert és anyagi eredményt.

Gazdasági Egyletünk választmánya

Ugron Ákos főispán elnökle alatt hétfőn d. e. 10 órakor tartotta meg havi rendes ülését, melynek legfőbb tárgya a február 28-án és március 1-én Székelykereszttől megtartandó erdélyi magyar fajta tenyésztés kiállítás és vásár rendező bizottságának megválasztása és a díjak kitűzése volt.

A rendező bizottság elnöke: Ugron Ákos egyleti elnök, alelnöke: Ugron Zoltán nagybirtokos, tagjai: Gálffy Kálmán, Bartha Gábor, Jakabházi Samu és Gábor, Lenczi Lajos, Juddi Tamás, Gagy László, Bíró Dénes, Vitányi Miklós járási állatorvos.

Bíráló bizottság A) nagytenyésztők bikáinál: Gyárfás Endre elnök, Daniel Lajos, Balácsi Sándor, Juddi Tamás, Zonda József és az E. G. E. kiküldötte; B) kistenyésztők és községek bikáinál: Ugron Gáspár elnök, Máthé Pál, Vitányi Miklós, Gagy Lajos, Soó István, Ferencz József és az E. G. E. kiküldötte; C) borjas teheneknél: Kassai Ákos, Dénes Samu járási állatorvos, Sándor Gergely, Ravasz Miklós, ifj. Balácsi István, Szabó Gábor; 3 és 2 éves üszöknél: Szabó István elnök, Perényi Jenő járási állatorvos, Szentannai Samu gazdasági szaktanár, ifj. Simó János, Szentábrahám László Gergely, Tóth Károly.

Díjazások az A) csoportnál az O. M. G. E. tiszteletdíja és 100 K, 100, 80, 60 és 50 K-ás díjak; a B) csoportnál az E. G. E. díja 100 K, 80, 60, 50, 40, 2 éveseknél 50, 40, 20 és 15 koronás díjak.

Mindenik bíráló bizottság a helyszínen magát kiegészítheti. A tehén és üszőpénzdíjakat csak kigazdák

kaphatják, nagytenyésztők dicséret oklevelet nyernek.

A kiállítás ideje alatt a vármegyében működő négy fadaragótanfolyam készítményeiből szintén kiállítás lesz. A legjobb munkásokat dicséret oklevéllel tüntetik ki. A tárgyak megbirálására Dr. Damokos Andor alispán elnökle mellett Péter Ferenc és Salamon Kálmán műfaragómester kéretnek fel. Ebizottság két gazda taggal kiegészítheti magát.

Ezen kívül a vasúti teherkocsik hiányára, a munkakereslet és munkaadás nyilvántartása, az országos jellegű munkásegyletek helyi csoportjai, valamint a gazdasági munkásközvetítés tárgyában érkezett miniszteri leiratokat tudomásul vették. Eszterházy László gróf „Az óra már éjfélűt ütött” jellegű röpiratának intencióját, melyben az idegen munkások behozatalát elítéli, de a tényleges szolgálatban levő katonaságot a sztrájk vagy munkahiány esetén való felhasználásra ajánlja, a választmány helyesnek találja és e szellemben a kormányhoz feliratot intéz. Hasonló módon pártolja a komárom-vármegyei gazd. egyesület feliratait és a hevesvármegyei g. e.-nek munkás- és cselédkérdésben hozott határozati javaslatát is.

Gagy Lajos gazdaköri elnök azon kérését, hogy ellene az egyesület, mint gazdaköri elnök ellen vizsgálót indítsin, a választmány, minthogy ez hatáskörén kívül esik, nem teljesítheti.

A Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság azon ajánlatát, hogy az egyesületi tagok biztosítása után a tagoknak 20 százalék engedményt adjon, a választmány tudomásul veszi és a tagoknak hírlap útján tudomására hozza.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért s a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gábor és Zonda József kérték fel.

Gazdakörök rovata.

Tejszövetkezetek jövedelmének fokozása. A megyénkben levő összes tejszövetkezetek vajkészítésre vannak berendezve. A vajkészítéssel a tej literenként télen 12 fillér, nyáron 10 fillér árban tudják értékesíteni. Tekintettel azon körülményekre, hogy a tejszövetkezetek tehén állománya legnagyobb részt magyar fajta, ezen tehének kevés, de zsíros tejet adnak. — Tekintettel, hogy megyénkben télen a tehennel nagyon kevés répat takarmányoznak, a tej zsírtartalma nagy. Biztosra lehet venni, hogy a jobb tejelő tarka tehének száma szaporodni fog. A répa termelése és takarmányozása évről-évre emelkedni fog. Így sokkal több lesz a tej, de nem lesz oly zsíros, mint jelenleg. A midőn ezen állapot bekövetkezik, a tej évi átlagban a vaj készíttéssel nem lehet 10 fillérnél magasabb áron értékesíteni.

Gondolni kell tehát előre a tej jobb értékesítésére.

A tehentejet a sajt készíttéssel jobban lehet értékesíteni, mint a vaj készíttéssel. — Hazánkban sok uradalom van, hol a tehentejből sajtot készítenek. — A tejszövetkezetek közül a mosoni kezdte meg a sajt készíttést.

Ezen szövetkezet készíti az „óvári sajtot.” Az óvári sajt kerek alakú, 5 kgr. nagyságú, 100 liter tejből átlag nyári hónapokban lehet készíteni 10.03 kgr. sajtot. — A tej zsírtartalma a midőn 100 liter tejből 10.03 kgr. óvári sajt készült, átlag 3.02 százalék volt. Ilyen tejet vajkészíttésnél 8 fillérnél nem lehetne magasabb áron értékesíteni.

Az óvári sajtot nagy mennyiségben 1 K 50 f., kicsinyben 1 K 60 f. árban értékesíthetik. — Bécsben, Budapestben oly sok vevője van az óvári sajtnak, hogy a megrendelést nem képesek kielégíteni.

A halászi tejszövetkezet a mosoni mintájára bevezette a sajt készíttést

és négy nyári hónap alatt a tiszta jövedelmét 1232 K 80 fillérrel fokozta. — Minden liter tejet 4.63 fillérrel értékesített magasabb áron. — Megyénkben is van olyan tejszövetkezet, mely naponta 300 liter tejet dolgozik fel. Ezen tejmennyiséget ha óvári sajttá dolgozná fel, 4.64 fillérrel értékesíthetné magasabb áron a tejet literenként, mi naponta 13 K 92 fillért tesz ki. Napi bevételét tehát 13–14 koronával tudná növelni egy oly szövetkezet, mely most 300 liter tejből vaját készíti, ha a vaj helyett sajtot készítené.

Tény, hogy a sajt készíttéséhez ügyes és szakképzett munkás kell. Az óvári sajt készíttését 6 hét alatt a magyaróvári tejkisérleti állomásnál megtanulhatja egy ügyes munkás. A sajt készíttéséhez szükséges kevés berendezés és egy megfelelő pince. — Van még egy nehézsége a sajt készíttésnek, hogy a készíttés napjától csak 6 hét múlva érett piacképes a sajt. Azonban eltartható 3–4 hónapig is. A tejszövetkezet a mostani szokás szerint minden hónap végén fizeti a tej árát. A sajt készíttésnél azonban csak úgy lehetséges, ha a sajt készíttésre előleget vesz fel. Éppen ezért a sajt készíttés oly községekben, hol hitelszövetkezet van, könnyen megoldható, mert a tejszövetkezet a hitelszövetkezettől vehet kölcsönt s így a tej árát a jelenlegi szokások szerint fizetheti.

Értelmesebb vezetőkkel és tagokkal bíró tejszövetkezetek önmaguk ellen vétkesnek, ha továbbra is a csekély hasznot hozó vajat készíttik, a midőn a jövedelmezőbb sajtot is lehet készíteni egy kis akaraterevel.

Mozduljanak meg a tejszövetkezetek, tegyenek valamit önerejükkel is, ne várják mindenben az állam vezető és segítő kezét. Az erdélyi városokban manapság is majdnem minden kereskedő külföldről hozatott sajtot árul, mert nem kap hazait. A sajt készíttésével az idegen országban készült sajtokat ki lehetne szorítani és így a magyar pénz a magyar gazdák zsebében maradna. — Gyári, ipari termékekért úgy is milliókkal adózunk a külföldnek, legalább mezőgazdasági termékekért ne engedjük a magyar pénzt a külföldi gazdákhoz.

Egy éves méncsikók vásárlása.

Darányi földmívelésügyi miniszter felhívja azokat, a kiknek legalább is négy jószármazású, erős csontú, szabályos testalkotú, saját nevelésű egy éves méncsikójuk van szokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1907. február hó 1-ig jelentsék be, mert ezentul érkező bejelentések figyelembe nem vételek.

Cukorrépa termesztők figyelme. A Hont és Barsvármegye répatermesztő gazdák körében mozgalom indult meg, melynek célja, hogy egy országos értekezlet keretében megállapodások történjenek arra nézve, hogy milyen feltételek mellett lehetséges, nagyobb kockázat nélkül a gazdának cukorrépa termelésbe belemenni; továbbá célja pedig, hogy a termesztő gazdák a cukorgyárak kartelljével, azaz, egy szövetségbe egyesítse, mely szövetség a termesztőknek úgy a szerződések kötésénél, mint a répa átvételénél kezére járjon; ez értekezlet előre láthatólag február hó 10-én fog megtartatni és az előkészítő bizottság felhívja a termesztőket, hogy a szerződéskötéssel ne siessenek,

hanem várják be az országos értekezlet megállapodásait.

Szőlősgazdákat és munkásokat. Közelről érdekli az országos gazdasági kiállításon elismerő oklevelet nyert „Vincellérkönyv” című könyv (2. kiadás), mely az összes szőlőmunkákat gyakortati módon, képekkel szemléltetve adja elő. Megrendelhető 1 korona beküldése mellett bérmentve Vaday József címén Nagyváradon (Utánvétellel küldve 1 K 25 fillérbe kerül.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előfizetőink** közül azokat, kik még hátrálékban vannak, ez uton kérjük tisztelettel régi hátrálékaik kiegyenlítésére és az előfizetés megújítására. Az újabb jelentkező előfizetés esetén készséggel küldjük meg lapunknak ez évben már előzetesen megjelent példányait.

— **Nyílt levél a „Székely-Udvarhely” szerkesztőjének.**

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja 1907. évi január hó 13-án annak 4. számában „Megyénk országgyűlési képviselőiről” címen a „Különfélek” rovatában emlékezik meg Udvarhelymegye öt országgyűlési képviselőjéről.

Ezen hírre részemről csak azon egyszerű kijelentéssel élek, hogy képviselői teendőimet hiven és pontosan teljesítettem eddig, mert minden ülésen — kivéve egy ülést, mikor vezérünkkel Kossuth Ferenc miniszter urral Pozsonyba Kossuth Lajos arcképének leleplezésére mentünk — elejétől végeig jelen voltam.

Beszámolómat már 1906. évi augusztus hó 26-án megtartottam; azután beteg voltam szeptember, október és novemberben és mégis orvosi tilalom dacára októberben is elutaztam a kerületembe, sőt új évré szándékom volt választóimat meglepni, de az orvosom nem engedett elutazni.

Különben szeretett választóim bizonyíthatják legjobban, hogy mit teszek értük.

Ami a vármegyei és városi függetlenségi és 48-as pártnak Kossuth Ferenc levelének szellemében való szervezését illeti, azt hiszem tisztelt képviselőtársaim is velem egy véleményen vannak, hogy a legelső összehatalkozásunkkor ennek eleget fogunk tenni.

Maradtam hazafias üdvözléssel a tekintetes Szerkesztő urnak kész hiva:

Budapest, 1907. január hó 15-én

Simkó József
orsz. képviselő.

— Hihetetlen hírek.

MONDJÁK: hogy az Uránia színház előadásaira már minden jegy elfogyott;

mondják: hogy a héten még egy ember se vágódott hanyatt a járdán;

mondják: hogy a héten egy cselédet láttak katona nélkül menni az utcán este nyolc órakor.

mondják: hogy a vasárnapi műkedvelői előadáson olyan ember is akadt, a ki unatkozott;

mondják: hogy a fogyasztási szövetkezet részben olyan tagokból

alakul, a kik soha semmitse vesznek hitelbe;

mondják: hogy az Ipartestület megalakítására a héten népes értekezletet tartottak;

mondják: hogy a székelyudvarhelyi dalárda a farsang folyamán nagyszabásu hangversenyt rendez.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **A Polónyi — Halmos-ügy** foglalkoztatja most az egész politikai világot, melynek ennél az országra nézve sokkal fontosabb elintézendő, égető dolgai is volnának. Az egész hajsza úgy látszik a fővárosnak azon klikkjétől indult ki, mely a demokrácia elvének hangzatos jellegje alatt magához ragadta mindazon kétes alakokat, kiket az új kor, eddig élvezett zsiros falataiktól megfosztott. Az ügy eddigi állapotában részben homályos, részben pedig tisztázatlan, de néhány nap múlva tán már abban a helyzetben lesz az ország, hogy az ellentétes nyilatkozatokból terjedő világosság a helyzetet tisztázza és akkor majd a közvélemény és a sajtó is kimondhatja marasztaló, vagy felmentő ítéletét.

— **Tarbuk János** vezérőrnagy, segédtisztjével hétfőn délután az itteni helyőrség megvizsgálására városunkba érkezett és a szerdán délutáni vonattal elutazott.

— **Uj kuriai bírák.** Ő felsége Bochkor Mihály kolozsvári és Hatfaludi István marosvásárhelyi táblabírókat kuriai bírökká nevezte ki.

— **Halálozás.** Székely János, kézdívarhelyi ev. ref. lelkész, 48-as tűzérhadnagy, az ottani kaszinónak négy évtizeden át volt elnöke, 81 éves korában meghalt. Az érdemeiben gazdag elhunytat a református egyházközség költségén kedden temették, az egész város általános részvétele mellett.

— **A kereskedők és kereskedőifjak „Otthon” Egyesülete** vigalmi bizottsága ma csütörtökön 1907. január 17-én az egyesület helyiségeiben (Dr. Ráczkövi-ház) estélyt rendez a következő műsorral: Szaval Avéd Rózsika, felolvas Paschek Viktor. Muzslogot ad elő Császár József. Szabad előadást tart Sterba Ödön. Végül Tombola. Kezdeté fél 9 órakor.

— **Gyöngyélet.** A múlt év október havában besorozott ujoncok tegnap, szerdán vonultak be szolgálattételre és nótázásuktól, duhajkodásuktól hangosan viszhangzottak az utcák, mintha a katona élet csakugyan olyan gyöngyélet volna, mint a nóta mondja. Felét a legényeknek katonának viszik, a másik fele Amerikába vándorol, így aztán nem csoda, ha itthon cseléd- és munkáshiányról panaszkodunk.

— **Egy székely iparos új találmánya.** Fazekas Ferenc sepsiszentgyörgyi lakatos-mester egy önműködő vonalzóval ellátott iskolai táblát szerkesztett, a melyet a közoktatási miniszternél bemutatott, a ki leiratban értesítette a feltalálót, hogy találmányát a népiskolák használatára engedélyezte.

— **Fognak a székelyerdők.** A székelyföldi erdőpanamák botránya úgy látszik még nem riasztotta visz-

sza a spekulánsokat a székelyföldi erdők kipusztításától. Legújabbán ismét Stein Izrael gyergyószentmiklósi fakereskedő több társával, négy millió hatvanezer koronáért megvásárolta a gyergyószárhegyi, 18 birtokos tulajdonát képező négyezer-négyszáz holdas erdőbirtokot. Ha így pusztítják, így ölik, így irják ki bércecs hazánk szép erdőit, ma holnap még árnyék sem lesz, hova a koldusbotra jutott székely ember kipihenni a fejet lehajthassa.

— **Nyilvános köszönet** és nyugtázás. A vasárnap tartott műkedvelői előadás alkalmával a jótékonycéllra felülfizettek: Gróf Mikes János főesperes-plebános és Betegh Pál egyleti elnök 3—3 K, Solymossy Endre egyleti védnök, Sándor István vendéglős, Goitein Gyula (Budapest), Ernszt György cukrász és Duka András kir. adóhivatali segéd 2—2 K, Jakabffy Lajos szücsmester és Trattner József pénzügyi biztos 1,60—1,60 f. Szabó István kir. alügyész, Szibián György vármegyei irodavezető, Hein Pál kereskedő és N. N. 1—1 K Pataky József dályai tanító 60 f. Összesen 23 korona 80 fillér. Fogadják úgy a nemes adakozók, mint az előadásban részt vett összes működő hölgyek és urak, valamint a pártfogását olyan jelentékeny módon megnyilvánított nagy közönség is őszinte köszönetünket és hálánkat a nagylelkű támogatásért. Itt említjük meg, hogy az összes bevétel 659 K és a kiadás 299 K volt s így a jótékony célra 360 K tiszta jövedelem maradt. — A Magyarországi Munkások Rókkant- és Nyugdíj-Egyesülete székelyudvarhelyi 138 ik fiók-pénztárának választmánya.

— **Halálozás.** Felsőboldogasszonyfalvi Benedek Ferenc, a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknak 35 éven át volt tisztviselője, e hó 12-én, 62 éves korában meghalt.

— **Jegyzőválasztások.** A megyénkben legközelebb lefolyt jegyzőválasztások eredményéről egyes esetekben már hírt adtunk, most itt adjuk az eddig választottak teljes névsorát: Szentlászlón Ürmösi Boldizsár Ferenc, Bikafalván Máthé József, Atyhán Szakállas János, Varságon Szenkovits József, Kőröspatakon Nagy Rudolf, Felsőrákoson Kiss Jenő, Siklódon Gálffy Ádám, Kányádon helyettesnek Elekes Nándor, Ujszékely és Siménfalván Marosi M. választattak meg.

— **Diák bál.** A február hó 2-án tartandó diák-bál előkészületei serényen folynak. Megalakult a rendezőbizottság, melynek tanári elnöke Haáz Rezső; ifjúsági elnöke Szarka Béla, alelnökök: Gönczi Lajos és Sándor Ernő. A meghívók szétküldettek; ki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, szíveskedjék a rendező bizottság tudomására hozni.

— **Statisztikai kimutatás,** a helybeli m. kir. posta- és távirda-távbeszélő hivatal összeforgalmáról az 1906. évről: Utalványbefizetés 12205 drb, 1.700.748 korona; utalványfizetés 28766 drb, 14.140.21 korona; cheque és takarékbefizetés 15206 drb, 1.420.502 korona; cheque és takarékbefizetés 1135 drb, 40.497 korona; távirda és távbeszélő: kapcsolás az előfizetők közt 70564; táviratok díja 8132 korona; távbeszélő előfizetési és beszélgetési díj: 5007 korona; megbízás érkezett 773 drb, 85683 koronában; kiváltott 393 drb, 50312 korona; portó a kócsi postai küldemények után 14039 korona; fizetetlen levelek 237 korona; csomagok 77350; levél 191838; hivatalos 114587; ajánlott levél hivatalos 8138; levelező-lapp 129038; nyomtatvány és áruminta 60450; jövedéki bevétel: 76184 korona; kézbesítő illeték, ko-

csiposta: 1395 korona; utalványok 742 korona.

— **Uj beosztás.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter január 1-ével változtatásokat tett a miniszterium beosztásában, nevezetesen a gazdasági, szakosztatási és kísérletügyi intézmények ügyeit a IX. főosztályhoz csatolta és ez osztály teendőit, az ahhoz tartozó hegyvidéki és székelyföldi nép fölségítésére irányuló ügyekkel együtt, államtitkári hatáskörrel Balogh Vilmos miniszteri tanácsos vezetésére bízta. A telepítési és birtok földarabolási ügyek főosztályát pedig Tervej Imre miniszteri tanácsos fogja vezetni.

— **A budapesti Uránia** magyar tudományos színház 1907. január 18-án Pekár Gyula «Pénz Ő felsége» 19-én Tormay Cecil «Szirének hazája», 20-án Strausz Adolf «Az orosz forradalom» című nagyszabásu és érdekesítő darabokat adja elő városunkban a Budapest szálló színháztermében. Jegyek már most előre válthatók mind a három előadásra: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Kossuth utca 31. sz.

— **A róm. kath. plebánia templom** belső javítása és díszítése adakoztak (XV. közlemény) László Domokosné 122 sz. gyűjtőben: László Domokosné 5 K. Dr. Vass Lajosné 115. sz. iven: Dr. Vass Lajosné 20 K. Gergely Ilonka 35 sz. iven: Gergely testvérek, Fröhlich Ottó 10—10 K. Révész Círyl 5 K. Domby Lajos, Tóth Balázs, Koch Sándor, Török Sándor, Mártonyi L. 1—1 K. Összesen 30 K. Nagy Jánosné 58 sz. iven: Dávid Gergely, Dávid Lajos 2—2 K. Farkas E., Barkoczy Eliz, Nagy Jánosné 1—1 K. Orbán Dénesné 80 f. Lázár R., N. N., Szakács Józsefné 40—40 f. Jörinc Istvánné 30 f. összesen 930 K. Öz. Kandó Mózesné 56 sz. iven: özv. Kandó Mózesné 5 K. Janecsák Józsefné 1 K. összesen 6 K. Burnász Erzsé 53 sz. iven: Burnász Mariska 20 K. Burnász Erzsike 10 K. Dr. Burnász Imre, Dr. Papp Józsefné 2—2 K. Molnár István, özv. Molnár Kálmánné, Hügel Lipótné, özv. Papp Lukácsné, Dr. Bilinsky Lajos 1—1 K. összesen 39 K. Dobay Mariska 63 sz. iven: Anka János 2 K. Tokay Sándor, Keszthely Károly, László Imre, Fröhlich Ottó 1—1 K. Schneider János, Mikecz András 50—50 f. összesen 7 korona. Spanyol Pálné 31 sz. iven: Spanyol István 6 K. Soó Ernőné 2 K. özv. Soó Károlyné 1 K. Soó Domokos 110 K. összesen 10 K. 10 f. 8 drb gyűjtőben összege 126 K. 40 f. I—XV. közlemény 11570 K. 44 f. összesen 12096 K. 84 f. Fogadják a nemessziv adakozók ez uton is hálás köszönetünket.

Székelyudvarhely, 1907. január 6.

Gróf Mikes János, Paschek Viktor, főesperes-plebános, bizottsági pénztárnok, bizottság elnök.

— **Uj lap.** Cseh Lajos szerkesztése alatt „Magyar Határőr” címmel új lap indult meg Nagyszebenben, mely a magyarság ügyét a függetlenségi eszmék hirdetésével a nemzeti törekvések ezen végvárában és főfőszékben akarja szolgálni.

— **Az E. M. K. E. vagyona.** Az E. M. K. E. igazgató-választmánya e hó 12-én, Kolozsvárt tartott rendes ülésén, a főpénztári jelentés szerint, az egyesület múlt havi forgalma 47.221 K 18 f. volt; ebből készpénz-bevétel 24.627 K 36 f. Összesen december hó 31-én 3.100.693 K 64 fillér.

— **Kinevezés.** A király Péterffy Albert nyáradszeredai járásbírói albirót az oklándi járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki.

Gsászárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az Igazgatóság.

— **Tanulmány olajfestékek** az összes színárnyalatokban Betegh Pál és Társa könyv-, papir-, író- és rajzszerkeszkedésekben Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt kaphatók.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. D. Budapest. Szives elismerését, üdvözlését köszönjük utóbbi őszintén viszonozzuk. A másikra nézve a mi halad, az nem marad.

Sz. I. Kénos. Cikkét annyira titokban tartjuk, hogy a papirkosárba sülyesztettük, nehogy véletlenül napvilágot is láthasson.

R. K. helyben. A ki nem tud arabsul, az ne beszéljen arabsul.

Őrszem. Csikszerebia Figyelmét köszönjük, lapunk rendszeresen megy.

Kiváncsi helyben. Hogy szeretett képviselőnk miért nem tartott beszámolót és miért nem mozgotta párt érdekében, azt csak ő, meg a jó Isten tudhatja. Talán kicsinyel bennünket? Bezzeg még nem rég elég nagyok voltunk neki és Isten segítségével még nagyobbra is nőhetünk.

H. I. Budapest. Köszönjük és ha terünk megengedi fel is használjuk, de határidőhöz nem köthetjük.

Sz. K. Siménfalva. Köszönjük, de ebben az alakban nem bírja meg a nyomdafestéket.

G. Gy. Etéd. Alkalmilag kivonatban adhatjuk.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(85. folytatás.)

A székelyek emez előjogai ellen az országgyűlés intézett már 1550 után éles támadásokat. Sőt már 1542-ben, tehát előbb is fenyegetőzött a konfiskációval, ha átlépné valaki székely jelentés nélkül Moldva és Oláhország felé a határt; ez a fenyegetés azonban nem másra, mint pusztán a kereskedők által szállított árukra vonatkozott.¹⁰ 1557-ben elhatározzák továbbá, hogy felségsértés esetében, in nota infidelitatis, mint a nemesek, a székelyek is vesztésük életüket, vagyonukat és egész örökségüket.¹¹ E végzés keresztülvitelét azonban 1562-ig az országgyűlések nem vették komolyan. Csak a veszedelmes székely támadás leverése után, a segesvári országgyűlésen ujitották meg aztán ezt a határozatot és a bűnösökre azonnal fogamatba is vették. „Minthogy a székelyek — jelenti ki az illető cikkely — bizva az ők régi kiváltságaikban, melyek szerint javaikat és örökségüket nem vesztik el, gyakran föltámadtak a király méltósága és az ország békessége ellen s oly dolgokat merészkedtek elkövetni, melyek miatt országunk nagy károkat vallott, annakokáért mink, hogy ilyen gonoszságok és támadások alapjai kiirtassanak, elhatároztuk, hogy mostantól fogva, mihelyt valaki olyan bünt követ el, miből felségsértésre szokás következtetni, a székelyek is, mint a többi nemesek és hazánk egyéb hivei, felségsértésben marasztalódnak és életüket, jószágukat, örökségüket vesztik el.”¹²

A fejedelem a fölkelésben részes harmadik rendbe tartozókra nézve kiszabta az ezen országgyűlésen megállapított büntetést. Azonban javaikat nem koboztatta el, hanem jobbágyaivá tette őket, miközben korábbi birtokaikat csaknem mindenütt jobbágybirtokul hagyta meg nekik; viszont nem csekély terjedelmű székely szántókat és réteket várföld gyanánt Várhegy és Udvarhely váraihoz kapcsolt. A megbüntetettek közül sok székelyt a fejedelem később (csak 1566 után) a primorok rendjének¹³ adományozott el és az adománylevelek csak 1569-től fogva tartalmazzák rendszeresen ezeket a szavakat: „cum toto ac omni jure nostro regio.”¹⁴

Ezzel az országgyűlési végzéssel, adományozással és elkobzással ki

lőn azután a jus regium hatálya a Székelyföldre is terjesztve és azt nem csupán a jobbágyságba tett harmadik rend birtokára, hanem a primorokra és a lófökre is alkalmazták később gyakran.

Báthori István kormányra léptekor próbát tettek a székelyek eme jus regium felfüggesztésére. Folyamodásukra, mely szerint János Zsigmond előtt a Székelyföldön oly földbirtokra, melyet örökösödési jog alapján birtak, jus regium nem alkalmazható, utasítottak, hogy bizonyítsák azt be és ha ez nekik majd sikerül, úgy azok, kik 32 éven át telkeik zavartalan birtoklásában voltak, abban tovább is meg fognak hagyni. De ha meg van a törvény szerint a jus regium, úgy azzal az állapottal elégedjenek meg.¹⁵ Jus regium alatt a szónak legtagabb értelmében a király adományozási jogát értjük azon örökségi birtokra nézve, mely felségsértés vagy örökös nélküli elhalálozás esetében a fejedelemre szállt át.¹⁶ Minthogy pedig a harmadik rendnek jobbágyságba tévése s birtokainak jobbágybirtokká való átalakítása, nem a jus regium, hanem egy külön országgyűlési végzés alapján történt, annál fogva érthető, mikor Báthori István azt jelenti ki, mely szerint az ő kormányra lépte előtt „igen kevés, talán egy kettő kapta csak a maga birtokát jus regium alapján.”¹⁷ S jöllehet a harmadik rend eladományozása nem a jus regium, de a segesvári országgyűlés határozata alapján történt, mégis ez a végzés szolgált bázisul a fejedelem örökösödési jogának a Székelyföldön oly birtokra, mely megszakadás vagy felségsértés következtében lett gazdátlan.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsió, mely a legjobb csukamájolajból alphasphorsavas mész és nátron hozzáadásával készül és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy, hogy a legrovidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmulnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akaraterő lép. Mint erősítő szer gyöngye, vézna gyermekek és lábadozók részére a Scott-féle Emulsió teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsió összehasonlíthatatlanul hatásosabb és gyógyszerében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszertára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

Bérbeadó Székely-Udvarhely város határában 36 hold mezei szántó, 22 hold mezei kaszáló 1 hold 200 négyszögöl lakó szántó, 4 hold réti kapáló, 3 hold belsőség szántó házzal, 1 hold kaszáló belsőség házzal, esetleg birtok testenként külön is haszonbérbe vehető. Egyezkedni lehet Kovács Domokosnál Székelyudvarhelyen, Szt. Imre-u. 56. sz. a.

Szakvélemények

az Esterházy cognacról:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratoriuma által hivatalosan megvizsgált és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

ESTERHÁZY COGNACOT

betegeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedőt a legjobban ajánljhatjuk.

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.	Dr. Kétyl Károly egyetemi tanár.
Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár.	Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.
Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.	Dr. Poér Imre egyetemi tanár.
Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.	Dr. Báron Jónás kir. tanácsos, egy. tanár.

Az Esterházy cognac

minden előkelő főúsz- és csémegekereskedésben kapható.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Bálint-utca 8. szám alatt levő ház — vidékre való költözés miatt — azonnal eladó 2600 forintért. Bővebb értesítést ifj. Dávid Domokosné asszonytól Küküllő utca 31. szám alatt (Szombatfalva városrészben) nyerhetni.

Hazai biztosító intézet egy tisztességes tűzüzletszerzőt keres magas jutalék mellett. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. Szent Imre-utca 54. sz. alatt egy kőház 3 szoba, konyha, 2 pincével és nagy kerthelyiséggel kiadó. Értekezni lehet Zakariás Antalnál.

Írnokokat keresek

kik lehetőleg németül is írni olvasni tudnak: *szép írással!* Kereskedelmi képzettséggel, keresk. iskolákat végzetek vagy gyakorlati — kereskedelmi — ismeretekkel bírók, vagy irodákban már alkalmazva voltak — *nem nagy igényűek*, — kik jövőjüket akarják megalapítani, *ajánlkozzanak* — kizárólag — *írásban*, melyhez egyszerű másolatban mellékeljük bizonyítványaik másolatát, eddigi foglalkozásaik leírását, *fizetési igényüket*, sürgősen.

KONCZ ÁRMÁN.

Meleg sósfürdő.

A Gergely-féle Sósfürdőn hetenként *hétfőn, szombaton és vasárnap* meleg sósfürdő kapható.

Kiadó lakás, mely áll 3 szoba, konyha, külön udvarral stb. hozzátartozóval folyó évi április 24-től kiadó. Cim Soha Aladár, Attila-u. 13 sz. hátulsó kapu.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyan által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos utca 27. szám alatt)

ugy palack
mint hordó

BOROK

legolcsóbban
kaphatók.

Megrendelésre bármely faj palack borok hozathatók. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapon belül sértetlen tisztá állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETECH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírkészítésben Székelyudvarhelyt. Névjegyek ízléses kivitelben készíttetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnál, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany proszlánhoz”

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.